

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl

Aan de raads- en commissieleden
van de gemeente Midden-Drenthe

Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma, wo, vr 8.30 – 16.30
di 8.30 – 14.30
do 8.30 – 20.00
Smilde Elzenlaan 10
ma 8.30 – 12.00

Datum: 13 juli 2020
Behandeld door: Marco Hoogeveen
Zaaknummer: 1816981
Onderwerp: informatie aanpak COVID-19 en de demonstratie van 7 juli jongstleden

Bijlagen:

Geachte raads- en commissieleden,

De afgelopen week is een bewogen week geweest. Nu de maatregelen in het kader van het voorkomen van verspreiden van het COVID-19 virus sinds medio juni zijn versoepeld is er gelukkig steeds meer mogelijk. De beperking van de 1,5-meter afstand blijft echter nog steeds van kracht; in relatie tot het demonstratierecht speelt deze beperking ons nog steeds parten. Dat bleek onlangs bij de boerenacties in ons land en op 7 juli bij de boerendemonstratie bij Attero/Noblesse te Wijster.

Ik kan mij voorstellen dat het politieoptreden een behoorlijke impact heeft gehad op de omgeving. Echter, de demonstranten hebben bewust een keuze gemaakt om een eerder afgekondigd verbod, om met landbouwvoertuigen te demonstreren, te overtreden. Wat ik daarbij betreurt is dat zij ook jongeren hebben meegenomen naar de demonstratie. Omdat ten tijde van de aanhouding van sommige jongeren de identiteit niet kon worden vastgesteld zijn die kinderen meegenomen naar het bureau. Na vaststelling van hun identiteit is besloten om tegen de jongeren niet verbaliserend op te treden, maar hen onder de hoede te brengen van bureau HALT.

In deze brief geef ik u nadere uitleg over de bevoegdheden die ik als burgemeester heb ik het kader van de noodbevoegdheden op dit moment en in relatie tot het optreden op 7 juli in het bijzonder.

Achtergrond: aanpak COVID-19

In het kader van het inperken van de verspreiding van het COVID-19 virus is medio maart een zogenaamde GRIP-4 situatie afgekondigd. Omdat de dreigende crisis rondom het verspreiden van het virus geen gemeentegrenzen kent, is besloten om deze GRIP-4 af te kondigen om de verspreiding doelmatiger aan te kunnen pakken. Door het afkondigen van de GRIP-4 krijgt de voorzitter van de veiligheidsregio een sturende rol in een bovenlokale aanpak. Afstemming in de afgekondigde maatregelen gebeurt regulier in het Regionaal Beleids team (RBT), waar alle twaalf burgemeesters in Drenthe deel van uit maken. Overigens heeft de Veiligheidsregio Drenthe u ook op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in het kader van de aanpak van COVID-19 middels het versturen van informatiebrieven.

Overhevelen van bevoegdheden

In geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, is de voorzitter van de veiligheidsregio ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in betrokken gemeente *bij uitsluiting* bevoegd toepassing te geven aan bepaalde artikelen van onder andere de Gemeentewet, Politiewet en de Wet openbare manifestaties.

Met het oog op het bestrijden van de verspreiding van het COVID-19 virus heeft de voorzitter van de Veiligheidsregio Drenthe, gelet op de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, een aantal malen een noodverordening vastgesteld. De juridische grondslag voor deze noodverordeningen ligt in artikel 176 van de Gemeentewet en artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's.

Uitwerking van de noodverordening

Het effect van de vastgestelde noodverordening is in de afgelopen maanden geweest dat het aantal besmettingen in onze gemeente beperkt is gebleven. Hoewel de noodverordening een beperking met zich mee bracht voor alle inwoners en gasten van onze gemeente, kon op deze wijze erger worden voorkomen. Door iedereen, zowel inwoners als toezichthouders, is hier een grote inspanning in geleverd. En hoewel de afgekondigde maatregelen ook beperkingen met zich mee brachten, die met name ook bij de (lokale) ondernemers goed voelbaar waren, mogen we best trots zijn op het resultaat dat we tot nu toe hebben weten te bereiken: een relatief klein aantal besmettingsgevallen in onze gemeente!

Noodverordening versus demonstratierecht

Op grond van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's heeft de voorzitter van de Veiligheidsregio *bij uitsluiting* de bevoegdheid om toepassing te geven aan de artikelen 5 tot en met 9 van de Wet openbare manifestaties.

Op grond van deze bevoegdheid heeft de voorzitter van de veiligheidsregio op 6 juli jongstleden een brief opgesteld, waarin is aangegeven dat er voor Drenthe voor de periode van maandag 6 juli tot maandag 13 juli een verbod van kracht was om een demonstratie te houden, waarbij landbouwvoertuigen worden ingezet op wegen in de zin van de Wegenverkeerswet 1994. De voorzitter van de Veiligheidsregio heeft dus gebruik gemaakt van de aan hem wettelijk toegekende bevoegdheden.

Toetsing door de rechtbank

Een belangengroepering van de boeren, Farmers Defence Force (FDF), heeft middels een kort geding de bevoegdheid aangevochten bij de rechtbank dat de voorzitter van de veiligheidsregio het demonstreren met landbouwvoertuigen mocht gaan verbieden. De belangengroepering is daarbij door de voorzieningenrechter in het ongelijk gesteld. De voorzieningenrechter heeft daarbij (voorlopig) geoordeeld dat de voorzitter bevoegd was om het besluit, tot het instellen van een demonstratieverbod met landbouwvoertuigen, te nemen.

De motivering van de voorzieningenrechter daarbij is dat hij van mening is dat er momenteel sprake is van een crisis als bedoeld in artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's en dat de voorzitter van de veiligheidsregio's in staat moet worden gesteld om besluiten te nemen in verband met deze crisis. Om die reden is artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's (de bevoegdheid om uitvoering te geven aan de artikelen 5 tot en met 9 van de Wet openbare manifestaties) overgedragen aan de voorzitter van de veiligheidsregio. De rechter is daarbij van mening dat dit ook voor de hand ligt, omdat juist bij demonstraties, waar grote groepen mensen kunnen samenkomen, de uitvoering van de COVID-19 maatregelen in het gedrang kan komen. Doel daarbij is om de gezondheid te beschermen, de verkeersveiligheid te waarborgen en wanordelijkheden te voorkomen.

Rol van de burgemeester bij de demonstratie op 7 juli

Zoals hiervoor is aangegeven zijn, in het kader ter voorkoming van verdere verspreiding van het COVID-19 virus, bepaalde bevoegdheden van de burgemeester overgeheveld naar de voorzitter van de veiligheidsregio.

Bij de demonstratie op 7 juli jongstleden bij de bedrijven Noblesse/Attero heeft de voorzitter van de veiligheidsregio gebruik gemaakt van de bevoegdheid om op te treden bij een demonstratie met landbouwvoertuigen zoals hij de dag daarvoor per brief had verboden. In de brief van 6 juli is ook kenbaar gemaakt dat overtreding van het afgekondigde verbod strafbaar is op grond van artikel 11, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties.

Door de overheveling van de bevoegdheden in het kader van de artikelen 5 tot en met 9 van de Wet openbare manifestaties heb ik geen rol gehad in het politieoptreden van 7 juli jongstleden: de bevoegdheden lagen op dat moment bij de voorzitter van de veiligheidsregio. De actie op 7 juli is uitgevoerd in goed overleg met de voorzitter van de veiligheidsregio, de korpschef van de politie, het openbaar ministerie en de burgemeester. De geconstateerde overtredingen op de afgekondigde maatregel vallen verder onder het strafrecht; de bevoegdheid om daar tegen op te treden liggen bij het Openbaar Ministerie. Als burgemeester heb ik dus geen beslissende rol in deze gehad: de bevoegdheid tot optreden in deze lagen bij de voorzitter van de veiligheidsregio en het openbaar ministerie, die mij overigens ten tijde van het optreden wel hebben geïnformeerd.

Van de politie heb ik begrepen dat de aanhoudingen in goede orde is verlopen, zonder dat er geweld is toegepast. Daarbij geven ook de aangehouden demonstranten aan dat zij onder de omstandigheden op juiste wijze zijn behandeld.

Het grote aantal aanhoudingen vloeit voort uit het feit dat ten tijde van de aanhouding niet duidelijk was wie wél en wie niet tot de demonstranten had behoord. Wie heeft deelgenomen aan de verboden wijze van demonstreren moet dus uit nader onderzoek gaan

blijken; zoals reeds eerder aangegeven ligt de verantwoordelijkheid hiervoor bij het Openbaar Ministerie.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marco Hoogeveen, medewerker veiligheidszaken, te bereiken via mailadres m.hoogeveen@middendrenthe.nl

Hoogachtend,
de burgemeester van Midden-Drenthe

M.F.V. Damsma

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.